

ATBALSTS UN RESURSI DARBĀ AR JAUNIEBRAUCĒJIEM

- ▶ IKVD konference “Izglītības kvalitātes monitorings iekļaujošai izglītībai”
2022.gada 8.septembrī
Iveta Vērse, IAC direktore

Projekti

Profesionālās pilnveides programmas, konsultācijas

Metodiskie materiāli, ieteikumi

Iesaistīšanās izglītības politikas veidošanā

Starptautiskajā sadarbībā un pieredzes apmaiņas veicināšanā

Mērķgrupas

Pedagogi,
izglītības iestāžu
un pārvalžu
vadītāji

Jaunieši

Trešo valstu
valstspiederīgie

Valsts un
pašvaldību
institūciju
darbinieki

Vietējo kopienu
aktīvie
iedzīvotāji

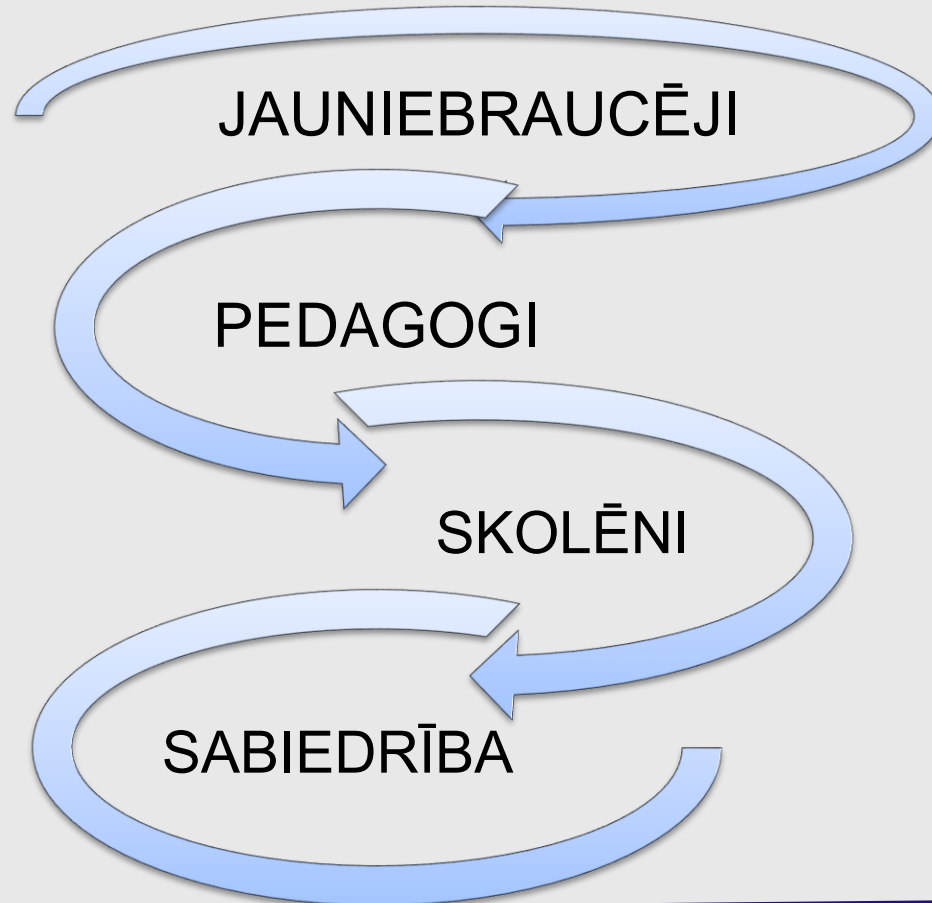
Nevalstisko un
sabiedrisko
organizāciju
pārstāvji

Sociālās
atstumtības
riskas grupas

Dažādu
profesionālo
jomu speciālisti
un eksperti

PIEREDZE UN RESURSI DARBĀ AR STARPKULTŪRU TĒMĀM UN JAUNIEBRAUCĒJIEM 2009. - 2022.

Izglītības attīstības centrs

I. JAUNIEBRAUCĒJU SITUĀCIJAS IZPĒTE RĪGAS SKOLĀS

pēc Rīgas domes IKSD Integrācijas nodaļas pieprasījuma 2014., 2017. un 2021. gadā

<https://www.iac.edu.lv/izdevumi-un-petijumi/petijumi/>

anketēšana, anketas tika nosūtītas visām 118 Rīgas skolām, aizpildītas anketas skolām. Tajās 86% skolu norāda, ka skolā šobrīd mācās (72% skolu) skolu bērni, kas ieradušies Latvijā no citām valstīm, vai atgriezušies skolā valstīs. 14% Rīgas skolu anketās sniedz atbildi, ka skolā nav mācījušies jauniebraucēju vai reemigrantu bērni (attēls nr.2). Šie dati parāda, jauniebraucējiem un reemigrantiem. Šo bērnu vajadzības un problēmas ir svešas un skolām ir pieredze darbā ar šiem bērniem, taču katrai skolai tā ir Kamēr skolās iebrucēju un reemigrantu bērnu skaits ir neliels, skolas ar resursu piesaistes.

2014.GADA SITUĀCIJAS IZPĒTE PAR JAUNIEBRAUCĒJU IEKĻAUSĀNOS RĪGAS SKOLĀS

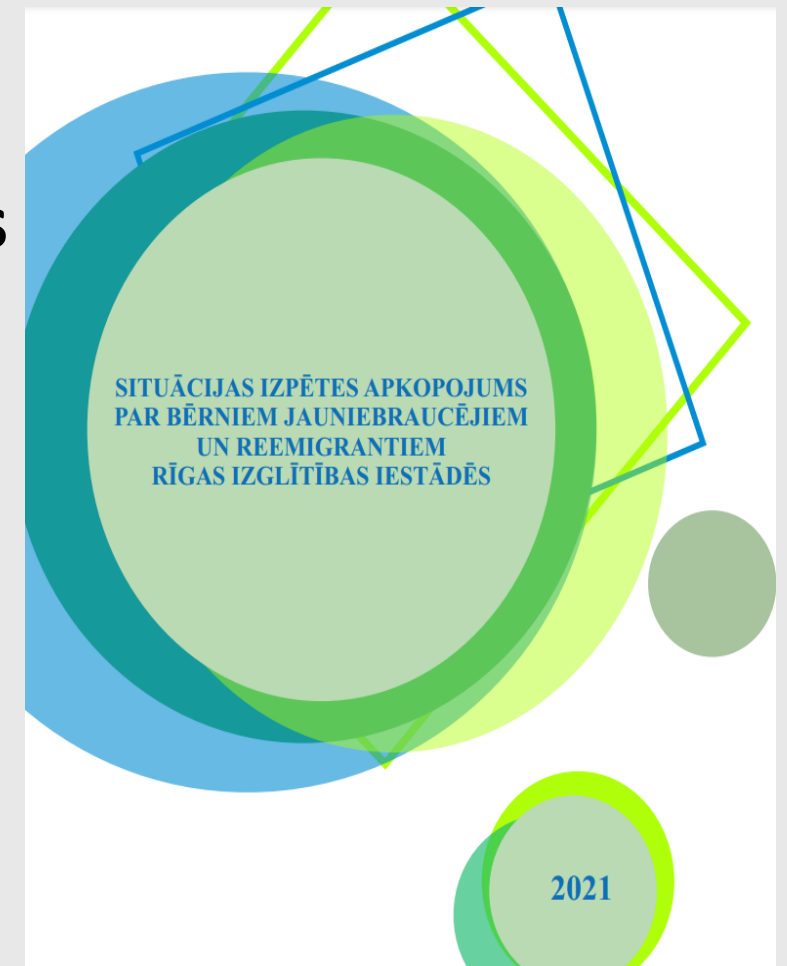

Situācijas raksturojums

Rīgas pašvaldības izglītības iestāžu administrācijas anketēšanas kopsavilkums

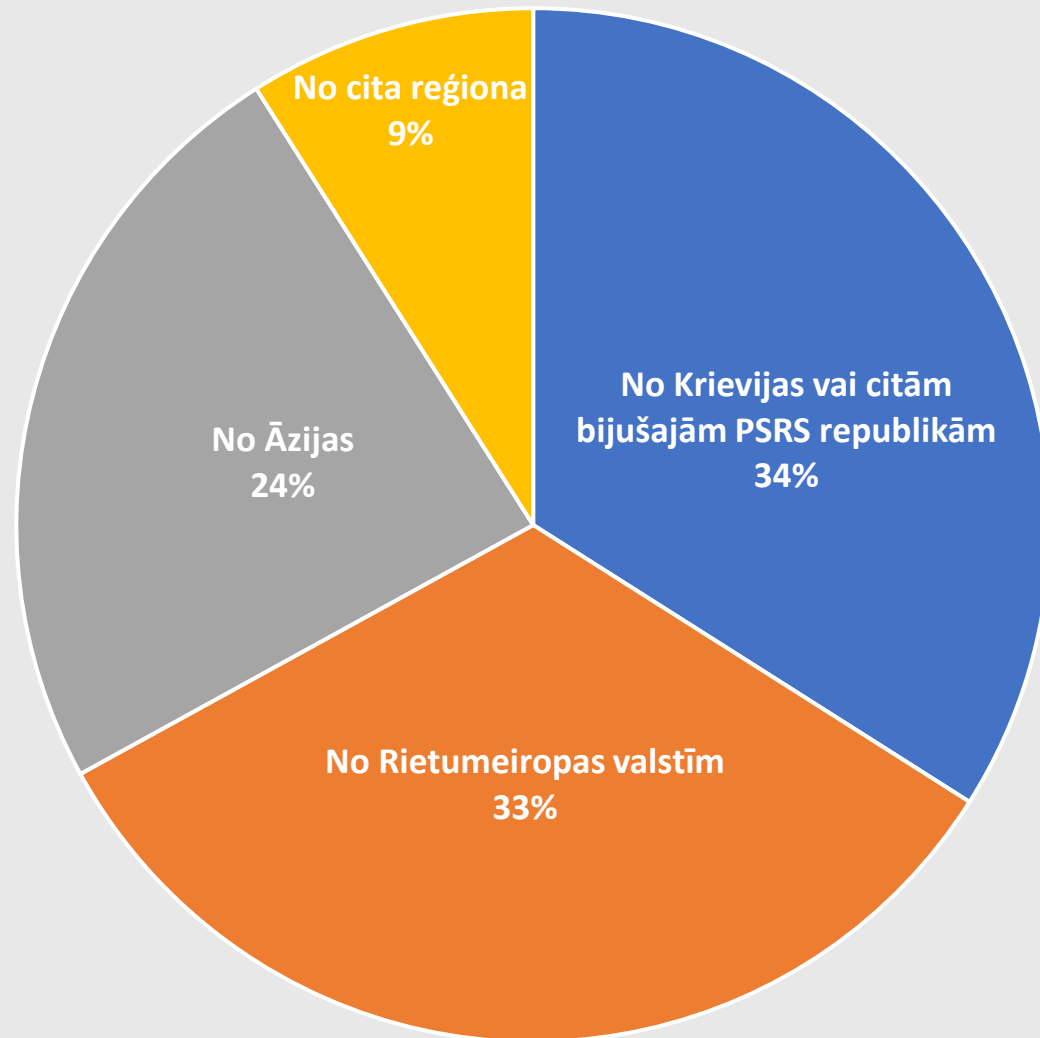
Pedagogu aptaujas kopsavilkums:

- Secinājumi
- Pedagogu pieredze un atziņas darbā ar skolēniem jauniebraucējiem un reemigrantiem:
 - Par nepieciešamo atbalstu
 - Padomi kolēģiem veiksmīgam darbam ar skolēniem jauniebraucējiem
 - Gadījumu stāsti

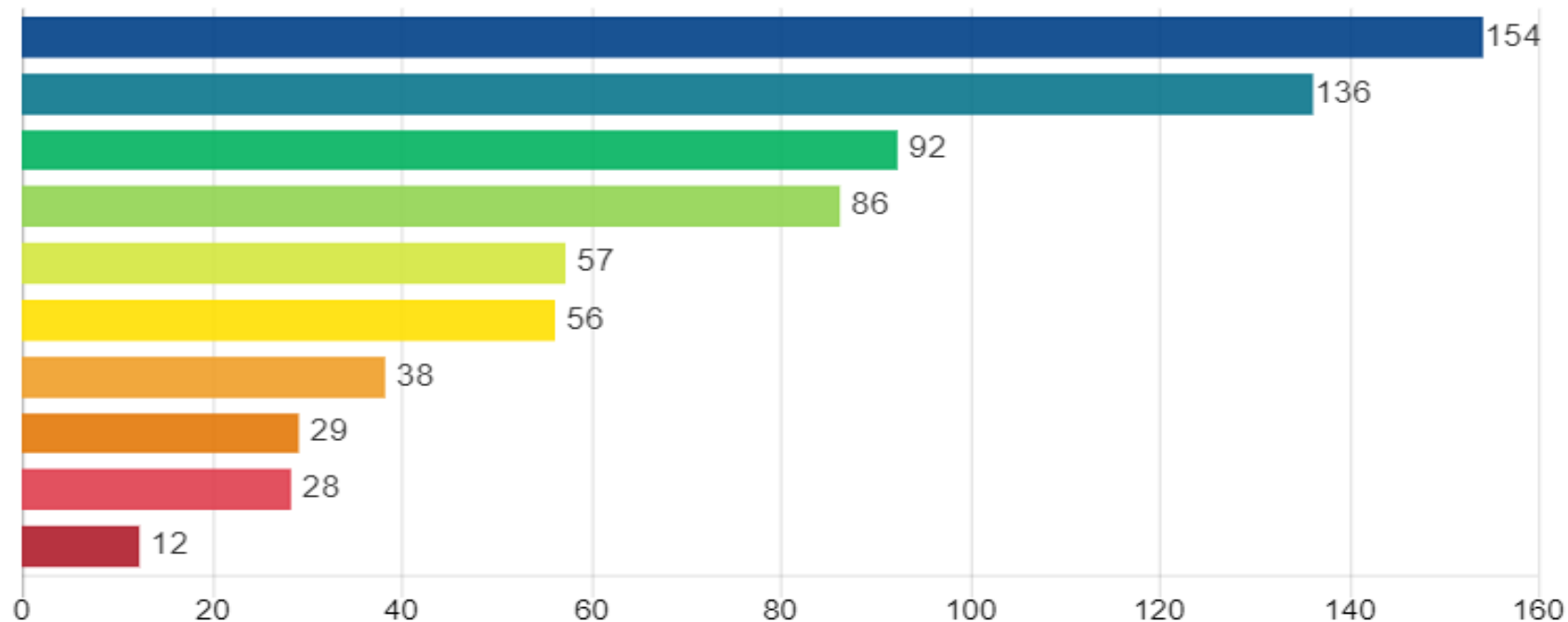

<https://www.iac.edu.lv/assets/Publications/Situacijas-izpete-par-berniem-jauniebr-un-reemigrantiem-gala-diz.pdf>

NO KĀDĀM IEPRIEKŠĒJĀM MĪTNES VALSTĪM NĀKUŠI JŪSU SKOLĒNI IMIGRANTI UN/VAI REEMIGRANTI? (2021.)

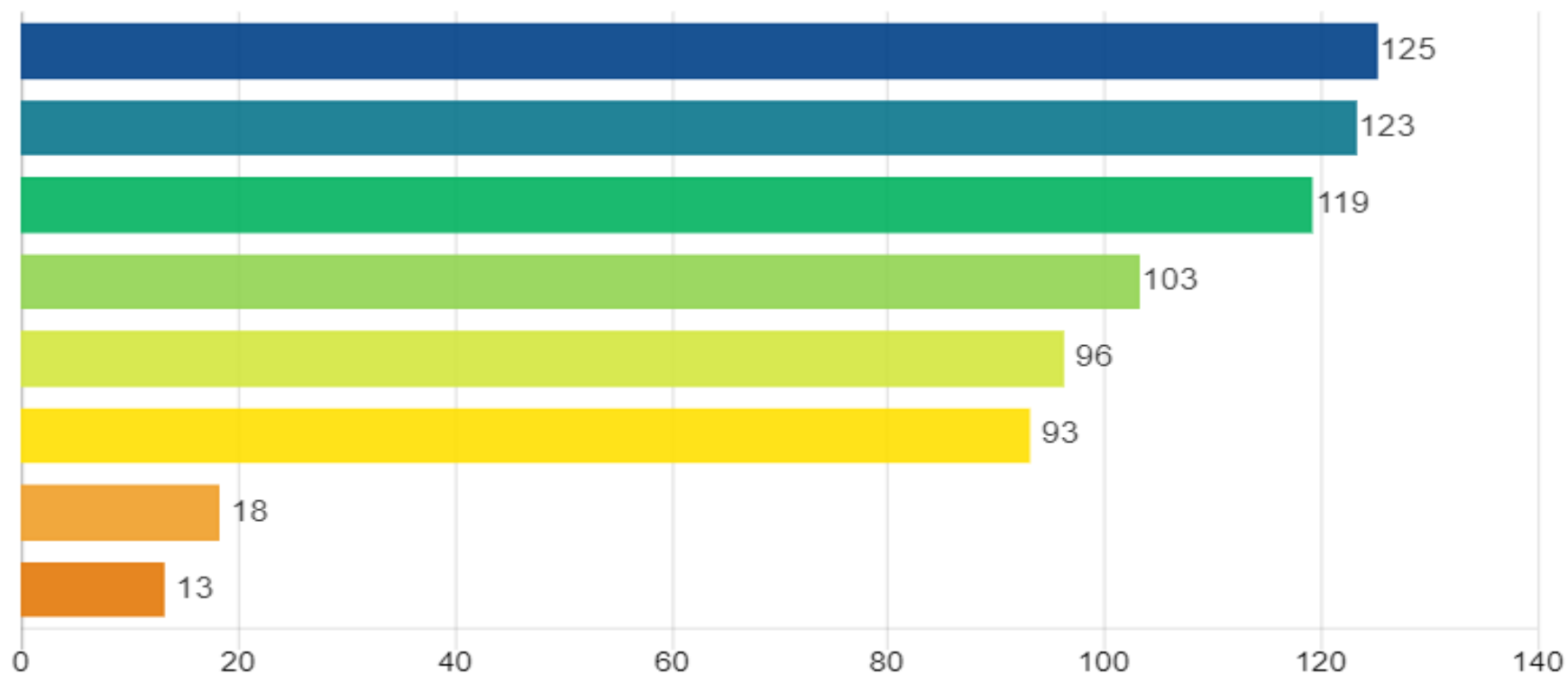

Kādas ir Jūsu lielākās grūtības darbā ar skolēniem jauniebraucējiem un/vai reemigrantiem?
(atzīmējiet četras būtiskākās)

- Jauniebraucēja/reemigranta atšķirīgais zināšanu līmenis, kas apgrūtina ikdienas mācību procesu
- Laika trūkums, jo nepieciešams veidot papildu mācību materiālus, nodrošināt ar individuāliem mācību uzdevumiem
- Valodas barjera (nav kopējas valodas, kurā sazināties ar skolēnu, vai valodu prasmes ir nepietiekamas)
- Atbilstošu mācību materiālu trūkums
- Grūtības izveidot pārbaudes darbus un tos atbilstoši novērtēt
- Grūtības iesaistīt skolēnu norisēs, kas veicamas kopā ar pārējo klasi (grupu darbi, projekti u.c.)
- Kultūru atšķirības
- Grūtības komunikācijā ar skolēna ģimeni
- Psiholoģiskās grūtības (skolēnam un/vai skolotājam)
- Citas (norādiet, kādas)

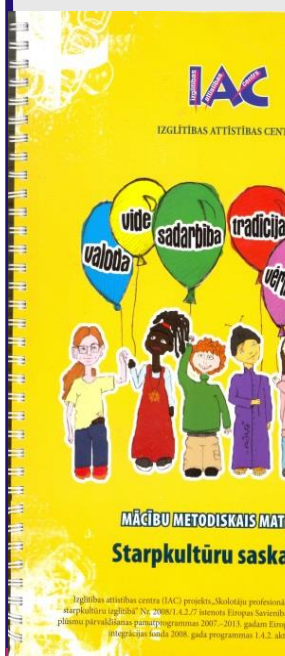
Kāpēc, Jūsaprāt, Jūsu skola ir piemērota mācību iestāde jauniebraucēju un reemigrantu bērniem?

- Ir dažādību pieņemošs skolas kopējais mikroklīmat
- Ir augsti profesionāli skolotāji
- Ir skolas administrācijas atbalsts pedagogiem un jauniebraucēju ģimenēm
- Ir papildu apmaksātas latviešu valodas stundas
- Ir veiksmīga sadarbība starp skolotājiem, kas strādā ar jauniebraucējiem
- Ir zinošs atbalsta personāls, kas var sniegt dažādu veidu palīdzību
- Ir izveidota mācību resursu krātuve darbam ar skolēniem jauniebraucējiem
- Mana skola nav piemērota mācību iestāde jauniebraucēju/reemigrantu bērniem (norādiet, kāpēc)

II. IZGLĪTOJOŠI PROJEKTI UN PROGRAMMAS izglītības darbiniekiem un pašvaldību speciālistiem

par migrācijas un trešo valstu valstspiederīgo integrācijas, starpkultūru komunikācijas jautājumiem

PROGRAMMA

“Iecietības veicināšana un starpkultūru dialoga sekmēšana multikulturālās skolu kopienās” (24h)

- Globālo procesu ietekme izglītībā
- Identitātes un piederības izaicinājumi globālajā pasaulē
- Starpkultūru komunikācija izglītības vidē
- Stereotipu cēloņi, izpausmes un sekas
- Pilsoniskās izglītības iespējas saliedētas sabiedrības veidošanā
- Daudzveidības vadība izglītības iestādē: skolu labās prakses piemēri
- Atbalsta resursi tēmu padziļinātai izpratnei

PROGRAMMA

“Etniskās saskaņas un starpkultūru dialoga jautājumi kompetencēs balstītā izglītības saturā” (24h)

- Starpkultūru izglītības un valstiskās identitātes jautājumi pilnveidotajā mācību saturā - dažādu mācību priekšmetu standartos un programmās.
- Izglītības standartos noteikto vērtību - tolerance, atbildība, cieņa, solidaritāte, taisnīgums, līdzcietība nozīme iecietības un etniskās saskaņas veicināšanā.
- Stereotipu un aizspriedumu atpazīšana publiskajā telpā; kritiskās domāšanas un medijpratības iemaņu loma sabiedrības vienotības stiprināšanā.
- Metodiskās pieejas mūsdienīgai valstisko vērtību izpratnes veicināšanai un Latvijas valstiskās identitātes stiprināšanai.
- Latvijas skolu pieredze un resursi tēmu padziļinātai apguvei.

PROGRAMMA

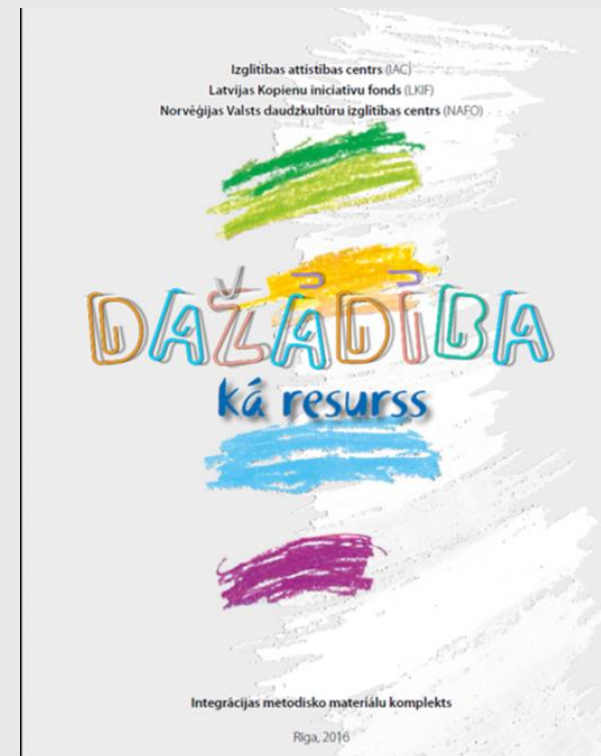
“Kopienas ASS: atbildība, sadarbība un solidaritāte” (36 h)

- Sociālās atbildības jēdziens un praktiskas izpausmes. Sociālā atbildība vietējā un nacionālā līmenī. Piemēranalīze un darbības plānošana.
- **Solidaritātes jēdziens un praktiskas izpausmes. Solidaritātes izpausmes aktuālo sabiedrības dzīves norišu kontekstā nacionālā un globālā līmenī. Jauniešu solidaritātes un palīdzības aktivitātes.**
- **Sadarbības jēdziens** un praktiskas izpausmes. Sadarbība vietējā sabiedrībā un jauniešu pilsoniskās līdzdalības iniciatīvas kopienā. Pilsoniskās līdzdalības kampaņu plānošana.
- U.c.

DAŽĀDĪBA KĀ IZGLĪTĪBAS UN KOPIENAS ATTĪSTĪBAS RESURSS

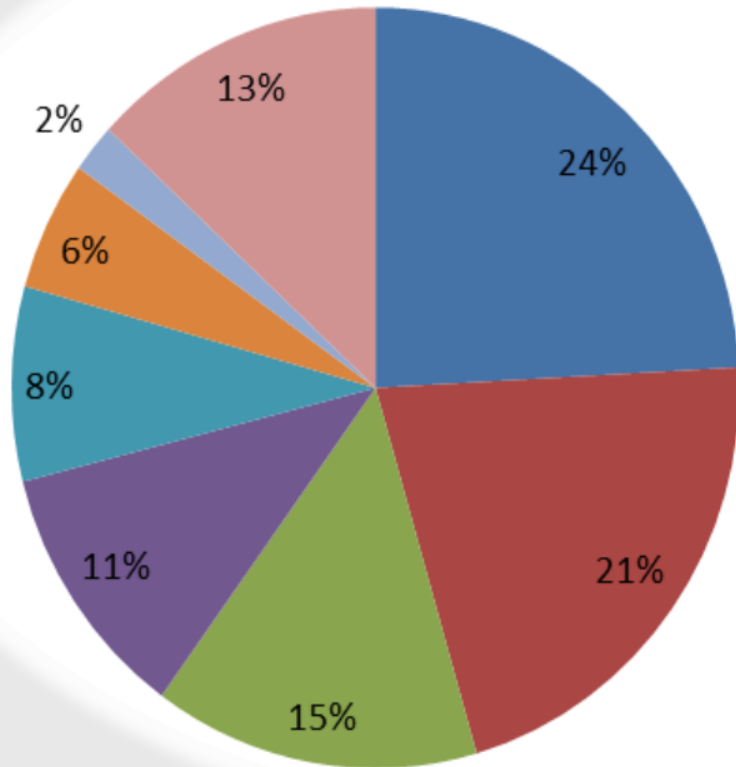
- **Dažādība – izaicinājums? Dažādība – iespēja!**
- **Projekta skolu pieredze:** Kā skolā un klasē uzņemt jaunpienācēju; Atbalsta pasākumi skolēniem no citām valstīm; Mācāmies saklausīt nevis ar ausīm, bet ar sirdi; saredzēt nevis ar acīm, bet ar dvēseli, u.c.
- **Mācību aktivitāšu piemēri:** Daudzveidība un identitāte, Valodu daudzveidība pasaulē, Pasaulē, Pasaulē, Migrācija.
- **Norvēģijas pieredze:** Sadarbības sistēma daudz kultūru izglītības īstenošanai, NAFO pieredze; Kā norit imigrantu izcelsmes skolēnu integrācija Tūra Heijerdāla vidusskolā; valodas un kultūras atšķirība kā resurss; FLEXid : neformālās izglītības programma imigrantu un reemigrantu izcelsmes skolēniem un jauniešiem

<https://www.iac.edu.lv/assets/Publications/Dazadibkaresurss.pdf>

III. STARPKULTŪRU KOMUNIKĀCIJAS PROGRAMMA PAŠVALDĪBĀM

Dalībnieku profils

- Pedagogi
- Sociālā darba speciālisti
- Pašvaldību iestāžu, aģentūru darbinieki
- Kultūras iestāžu darbinieki
- PMLP darbinieki
- Policisti
- NVA darbinieki
- Cita joma

Izglītības attīstības centra (IAC) projekts

Starpkultūru komunikācija un sadarbība profesionālai izaugsmei

Projekta Nr. PMIF/12/2018/2/01

Projekta mērķis ir stiprināt dažādu jomu speciālistu zināšanas kultūru daudzveidībā un starpkultūru dialoga prasmes, pilnveidojot spēju īstenot trešo valstu pilsoņu integrācijas pasākumus dažādos valsts pārvaldes un pakalpojumu sniegšanas līmeņos, kā arī paaugstināt speciālistu kapacitāti savstarpējā atbalsta sniegšanā un darbību koordinēšanā.

Projekta vispārējais mērķis ir līdzdalība ilgtspējīgas koordinācijas sistēmas izveidē un darbībā, kas veicina trešo valstu pilsoņu atbalstu un integrāciju Latvijā.

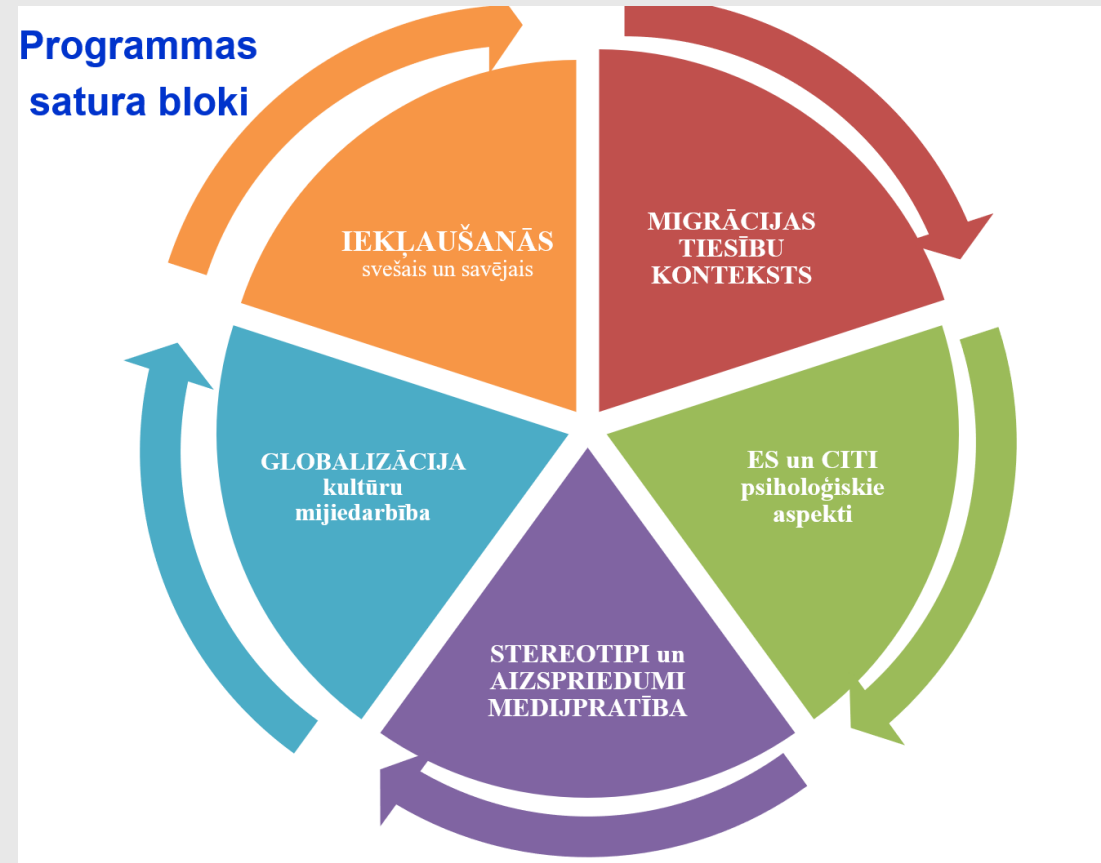
Projekts īstenošanas laiks ir 2019. gada 1. janvāris – 2020. gada 30. jūnijs.

Projekts tiek īstenots Eiropas Savienības Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2014.–2020. gada plānošanas perioda ietvaros ar Eiropas Savienības (75%) un Latvijas valsts budžeta (25%) finansējumu.

PROGRAMMA

“Starpkultūru komunikācija un sadarbība profesionālajai izaugsmei” (48 h)

Izglītības attīstības centrs

STARPKULTŪRU IZGLĪTĪBA

Paaugstināt profesionālo kompetenci starpkultūru izglītībā, iecietības un valstiskās piederības stiprināšanā.

1. modulis. STARPKULTŪRU IZGLĪTĪBAS AKTUALITĀTE

2. modulis. DAUDZVEIDĪBA SABIEDRĪBĀ

3. modulis. STARPKULTŪRU KOMUNIKĀCIJA

4. modulis. IDENTITĀTE UN VĒRTĪBAS

5. modulis. VALSTISKĀ PIEDERĪBA

6. modulis. DAUDZVEIDĪBAS VADĪBA

- Pedagogiem
- Pašvaldību speciālistiem
- Jaunatnes darba organizatoriem

36 h

savstarpēji
kombinējami
moduļi

Lasīt vairāk

STARPKULTŪRU IZGLĪTĪBA

Programmas mērķis - celt profesionālo kompetenci starpkultūru izglītībā, iecietības un valstiskās piederības stiprināšanā.

Adresāti - pedagogi, pašvaldību speciālisti, jaunatnes darba organizatori.

Apjoms - 36 h, ko veido seši savstarpēji kombinējami moduļi.

Darba formas - nodarbības tiešsaistē, klātienē nodarbības un patstāvīgais darbs; dalībnieki saņem prezentācijas, darba lapas u. c. mācību materiālus.

Vairāk informācijas www.iac.edu.lv

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

Programma sagatavota ar Islandes, Līhtenšteinas un Norvēģijas atbalstu caur EEZ un Norvēģijas grantu programmu "Aktīvo iedzīvotāju fonds" projekta "Izglītības attīstības centra (IAC) līdzdalība Latvijas pilsoniskās sabiedrības stiprināšanā" ietvaros. Par materiālu saturu atbild IAC.

STARPKULTŪRU IZGLĪTĪBA

3. modulis STARPKULTŪRU KOMUNIKĀCIJA

- Kultūras jēdziens
- Starpkultūru saskarsmes prasmes
- Starpkultūru komunikācijas principi
- Stereotipu un aizspriedumu atpazīšana publiskajā telpā

4. modulis IDENTITĀTE UN VĒRTĪBAS

- Identitāte un daudzveidība
- Tolerance un kultūrkompetence
- Vērtībās balstītas pedagoģiskās stratēģijas starpkultūru dialoga sekmēšanai skolā
- Cieņas, solidaritātes un līdzietības nozīme iecietības veicināšanā

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

IAC
www.iac.edu.lv

STARPKULTŪRU IZGLĪTĪBA

1. modulis STARPKULTŪRU IZGLĪTĪBAS AKTUALITĀTE

- Starpkultūru izglītības jēdziens un aktualitāte
- Starpkultūru izglītības teorētiskie aspekti
- Starpkultūru izglītības vieta pilnveidotajā mācību saturā
- Dažādības izaicinājumi un iespējas

2. modulis DAUDZVEIDĪBA SABIEDRĪBĀ

- Globālo notikumu ietekme
- Migrācijas procesi Latvijā: tendences un izaicinājumi
- Daudzveidība Latvijas sabiedrībā: skaitļi un fakti
- Dažādības dimensijas un to raksturojums

STARPKULTŪRU IZGLĪTĪBA

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

IAC
www.iac.edu.lv

STARPKULTŪRU IZGLĪTĪBA

5. modulis VALSTISKĀ PIEDERĪBA

- Nacionālā un valstiskā identitāte
- Piederības izjūta un atbildība kopienā
- Latvijas sabiedrības vērtības
- Pieejas Latvijas valstiskās piederības izjūtas un patriotisma veicināšanai

6. modulis DAUDZVEIDĪBAS VADĪBA

- Pedagogu un skolas loma daudzveidības vadībā
- Atbalsta sistēma skolā jauniebraucēju uzņemšanai
- Jauniebraucēju iekļaušanas tiesiskais regulējums
- Resursi un labā prakse darbā ar jauniebraucējiem

STARPKULTŪRU IZGLĪTĪBA

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

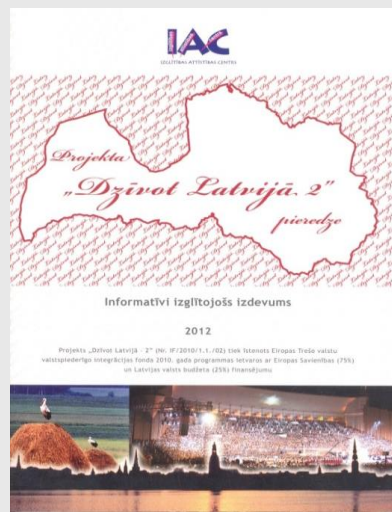
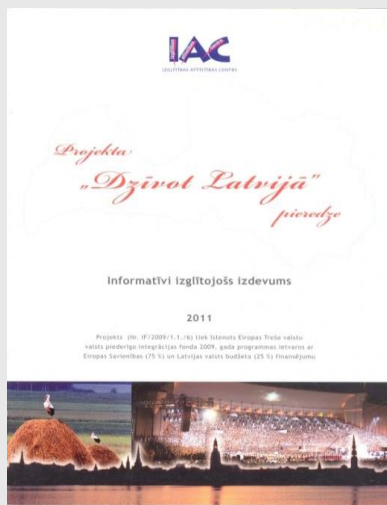
IAC
www.iac.edu.lv

III. INTEGRĀCIJAS PROGRAMMAS JAUNIEBRAUCĒJIEM «DZĪVOT LATVIJĀ» (no 2011. – 2016.)

Solidaritātes un migrācijas plūsmu pārvaldīšanas pamatprogrammas projektu Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda programmas ietvaros

Integrācijas programma četros modulos (katrs modulis 2-3 mēneši) par

- Latvijas vēsturi, kultūru, ekonomiku, izglītību u.c.
- konsultācijas; interešu klubi; Latvijas izzināšana un valodu klubi

IV. VALSTS VALODAS MĀCĪBAS (2017.-2022.)

Eiropas Savienības Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2014.-2020.gada programmas ietvaros

ŠOBRĪD. Ukrainas civiliedzīvotājiem - finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

VALSTS VALODAS APGUVES PROGRAMMAS «DZĪVOJU LATVIJĀ – MĀCOS LATVIEŠU VALODU»

120 h programma: A1/A2/B1/B2

Mērķis - nodrošināt latviešu valodas apguvi trešo valstu valstspiederīgajiem, kas veicinās viņu iekļaušanos izglītības sistēmā un darba tirgū Latvijā

KOPĀ projektos no 2017.-2022.gadam (6 gadi):

- **114 valsts valodas grupas** (120h apjomā, ~ 3 mēneši, 61 klātienēs un 53 online):
111 grupas trešo valstu valstspiederīgajiem + 3 Ukrainas civiliedzīvotājiem
- **mācības noslēguši 1499**: 1460 trešo valstu valstspiederīgie un 39 Ukrainas civiliedzīvotāji.
- **766 kursanti** VISC kārtojuši **valsts valodas prasmes pārbaudi**

«Dzīvoju Latvijā – mācos latviešu valodu» programmas dalībnieku pārstāvētās valstis

- Afganistāna
- Alžīrija
- Apvienotā karaliste
- Argentīna
- Armēnija
- ASV
- Azerbaidžāna
- Baltkrievija
- Bolīvija
- Brazīlija
- Čīle
- Ekvadora
- Eritreja
- Etiopija
- Ēģipte
- Fidži
- Filipīnas
- Gambija
- Gruzija
- Gvatemala
- Indija
- Irāka
- Irāna
- Izraēla
- Jamaika
- Japāna
- Kazahstāna
- Kirgizstāna
- Kolumbija
- Krievija
- Kuba
- Ķīna
- Maroka
- Meksika
- Nigērija
- Pakistāna
- Panama
- Peru
- Salvadora
- Sierra Leone
- Sīrija
- Sudāna
- Šrilanka
- Tadžikistāna
- Taizeme
- Tunisija
- Turcija
- Ukraina
- Uzbekistāna
- Venecuēla
- Vjetnama

Integrācijas programma jauniebraucējiem «Dzīvot Latvijā» (no 2020.)

LATVIEŠU VALODA UN INTEGRĀCIJA

5. modulis

Integrēšanās Latvijas sabiedrībā un darba vidē (20 h)

- Latvijas vēsture, kultūra un vērtības; valsts pārvalde un tiesiskums (5 h)
- Latviešu valodas loma darbā un ikdienā; brīvā laika pavadīšanas iespējas (5 h)
- Sabiedrība un sadzīve (5 h)
- Sociālie un veselības aprūpes pakalpojumi; uzņēmējdarbības uzsākšanas iespējas (5 h)

VALSTS VALODA INTEGRĀCIJA

Sekmēt valsts valodas apguvi un jauniebraucēju integrēšanos Latvijas sabiedrībā.

stundu skaits atkarīgs no valodas prasmes un kursantu vajadzībām

1. modulis.
VALSTS VALODAS APGUVE A1 LĪMENĪ (120h)

2. modulis.
VALSTS VALODAS APGUVE A2 LĪMENĪ (120h)

3. modulis.
VALSTS VALODAS APGUVE B1 LĪMENĪ (120h)

4. modulis.
VALSTS VALODAS APGUVE B2 LĪMENĪ (120h)

5. modulis. INTEGRĒŠANĀS LATVIJAS SABIEDRĪBĀ UN DARBA VIDĒ (20h)

- Jauniebraucējiem Latvijā
- Eiropas Savienības pilsoņiem

Lasīt vairāk

<https://www.iac.edu.lv/programmas/>

VALSTS VALODAS APGUVE DARBA TIRGUM UN INTEGRĀCIJAI LATVIJAS SABIEDRĪBĀ

Programmas mērķis – sekmēt valsts valodas apguvi un integrēšanos Latvijas sabiedrībā.

Adresāti – trešo valstu valstspiederīgie un Eiropas Savienības pilsoņi.

Apjoms – 120 h vienam valodas apguves līmenim (A, B līmeņi), 20 h integrācijas sekmēšanas kurss; kursu veido 5 kombinējami moduļi.

Darba formas – nodarbības tiešsaistē, klātienēs nodarbības un patstāvīgs darbs; dalībnieki saņem mācību līdzekļus, prezentācijas, darba lapas u. c. mācību materiālus.

Vairāk informācijas ► www.iac.edu.lv

Islandi
Liechtensteini
Norvēģija

Active
citizens
fund

Programma sagatavota ar Islandes, Liechtensteina un Norvēģijas atbalstu caur EEZ un Norvēģijas grantu programmu "Aktīvo iedzīvotāju fonds" projekta "Izglītības attīstības centra (IAC) līdzdalība Latvijas pilsoniskās sabiedrības stiprināšanā" ietvaros. Par materiāla saturu atbild IAC.

LATVIEŠU VALODA UN INTEGRĀCIJA

3. modulis
Valsts valodas apguve B1 līmenī
(120 h)

- **Lasītprasmē.** Sapratne par oficiālos dokumentos un lietiskajos rakstos ietvertu informāciju. Teksta galvenās domas, sīzeta, būtisku detaļu uztvere.
- **Rakstītprasmē.** Loģiska un saistīta teksta veidošana par savām izjūtām, interesēm, pārdzīvojumiem. Rakstīšana ikdienas vajadzībām un dažādu lietisko rakstu veidošana.
- **Klausīšanās prasmē.** Sapratne par tekstā iekļauto vispārīgo un aktuālo informāciju.
- **Runātprasmē.** Loģiski saistītas runas veidošana par sadzīves situācijām, interesēm, profesionālo darbību. Precīzu jautājumu formulēšana konkrētām vajadzībām, sava viedokļa paušana.

4. modulis
Valsts valodas apguve B2 līmenī
(120 h)

- **Lasītprasmē.** Tematiski daudzveidīgu dažādu žanru un valodas funkcionālo stilu tekstu sapratne. Tieši un netieši izteiktas domas uztvere. Teksta tematika un problemātika.
- **Rakstītprasmē.** Loģiska, precīza un saistīta teksta izveide par pazīstamiem un mazāk zināmiem tematiem. Viedokļa/viedokļu pamatojums, argumentācija un salīdzinājums.
- **Klausīšanās prasmē.** Sapratne par pausto saturu dažādas formas tekstos par konkrētiem un abstraktiem jautājumiem.
- **Runātprasmē.** Brīva saziņa par dažādiem tematiem. Viedokļa pamatošana un argumentēšana. Precīzi formulēti jautājumi informācijas ieguvei.

www.activecitizensfund.lv

IAC www.iac.edu.lv

LATVIEŠU VALODA UN INTEGRĀCIJA

1. modulis
Valsts valodas apguve A1 līmenī
(120 h)

- **Lasītprasmē.** Vienkārša, ar ikdienas vajadzībām saistīta teksta sapratne un pamatinformācijas ieguve.
- **Rakstītprasmē.** Vienkārša teksta par personiskiem tematiem veidošana rakstveidā: anketas, veidlapas, sludinājumi, vēstules.
- **Klausīšanās prasmē.** Sapratne par dzirdēto informāciju lēni runātā un vienkāršā tekstā.
- **Runātprasmē.** Vienkāršu jautājumu formulēšana nepieciešamās informācijas iegūšanai. Informācijas sniegšana par personiskiem tematiem un pazīstamām ikdienas parādībām.

2. modulis
Valsts valodas apguve A2 līmenī
(120 h)

- **Lasītprasmē.** Vienkārša, ar ikdienas vajadzībām saistīta teksta sapratne, galvenās domas un svarīgāko detaļu saskatīšana. Informācijas ieguve no vienkārša informācijas avota.
- **Rakstītprasmē.** Vienkārša teksta par personiskiem tematiem veidošana rakstveidā: apsveikums, vēstule, ielūgums. Nepieciešamās informācijas pierakstīšana.
- **Klausīšanās prasmē.** Galvenās domas un sev svarīgas informācijas sapratne populārās informācijas avotos un sadzīves situācijās.
- **Runātprasmē.** Stāstījums par savu pieredzi, plāniem, viedokļa un atziņām formulējums par vienkāršiem tematiem. Vienkāršu jautājumu formulēšana.

www.activecitizensfund.lv

IAC www.iac.edu.lv

LATVIEŠU VALODA UN INTEGRĀCIJA

5. modulis
Integrēšanās Latvijas sabiedrībā un darba vidē (20 h)

- Latvijas vēsture, kultūra un vērtības; valsts pārvalde un tiesiskums (5 h)
- Latviešu valodas loma darbā un ikdienā; brīvā laika pavadīšanas iespējas (5 h)
- Sabiedrība un sadzīve (5 h)
- Sociālie un veselības aprūpes pakalpojumi; uzņēmējdarbības uzsākšanas iespējas (5 h)

www.activecitizensfund.lv

IAC www.iac.edu.lv

Paldies par uzmanību!

Izglītības attīstības centrs

www.iac.edu.lv